

2019 – ANUL TRIBUNIȘTILOR (XX):

Acuzatul încă este din familia lui Horia și Cloșca și Avram Iancu
- românul de bine...- Deviza activității mele este solidaritatea națională!

Prin cultură la putere!

Acuzatul încă este din familia lui Horia și Cloșca și Avram Iancu

Ne-a insultat episcopiile și episcopii, ... , ne-a batjocorit a defăimat limba și legea învățătorii și preoții noștri a dejosit poporul nostru, a vorbit cu dispreț și în ton plin de ură despre întemnițării cauzei noastre naționale, ne-a defăimat inteligența și cultura națională și ne-a insultat eroii naționali, tradițiunile noastre naționale ...

atunci cînd omul nu poate combate cu argumente, se apucă de armele calomniei și înjură cît îl ține gura!

Deviza activității mele este solidaritatea națională!

sagunism - tribunism - sămănătorism

Andrei Saguna 1841

Alexandru Mocioni 1909

1869 1928
Valeriu Braniște

Continuăm reproducerea din lucrarea „Publiciști precursori ai Marii Uniri”, autorul Stelian Vasilescu prezentând procesul jurnalistului tribunist Valeriu Braniște: «Despre ceea ce s-a întâmplat atunci la Timișoara ne-a lăsat mărturie, în primul rînd, Braniște (...) mai ales, în „Amintiri din închisoare” (...) „A fost o grandioasă manifestație a clasei intelectuale românești din Banat. Veniseră toți trei Mocsonyi (frații Alexandru și Eugen și vărul lor Zeno), și au asistat la dezbateri (...) fără întrerupere, și în suita lor s-a aflat fruntea Banatului românesc. Procuror a fost Elek Gozdsu (n.a.: procuror, ..., romancier și orator de renume. Se dă rudenie cu Emanoil Gojdu, dar se spunea că este polonez renegat, tatăl său devenind din Gozsdovski – Gozdsu.), președinte de tribunal Mály (un fals filoromân), apărători erau: slovacul din Bratislava, adv. Stefanovics, și tovarășul de luptă al lui Braniște, lugojeanul admirat, Coriolan Brediceanu. (...). La masa presei – aproape numai străini. „Tribuna” ignorase procesul. Între gazetarii maghiari se găsea și budapestanul Jancsó Benedek, cunoscut ca o autoritate în problemele românești. Scriind despre Braniște, va spune că „moderații” (alții le spuneau „mocioniști”) nu numai că le sunt superiori „tribuniștilor”, dar sînt și mai periculoși (pentru autorități). Se pare că pedeapsa grea a hotărît-o însuși Braniște, și chiar la începutul dezbaterilor: „Președintele m-a grăit ungurește, eu am rămas neclintit pe loc. După a doua grăire a zis, că așa pare, că acuzatul nu știe ungurește, și a dispus să

vină interpretele. Notarul tribunalului dr. Loyczell, un contemporan al meu de la gimnaziul din Sibiu, șoptește: „**Știe bine ungurește!**”. Iar președintele făcînd un gest de abatere cu mîna zice: „Doar vezi că nu se mișcă din loc!”. La întrebarea ce ocupație are, Valeriu Braniște a dat, în românește, un răspuns rămas antologic: „**Sînt profesor de limba și literatura maghiară**”. (...) „Interpretele ... au strigat aproape aceste cuvinte în traducerea maghiară. O furtună de aplauze izbucnise din partea românilor, ca electrizați prin acest răspuns neașteptat. Au înțeles situația. Ungurii m-au huiduit. (...) Sentința se cunoaște: doi ani temniță de stat, 1300 fl. amendă și suportarea speșelor de proces, care mai făceau o sumă considerabilă. Mai puțin se știe (și se scrie) că, tot atunci, lui Valeriu Braniște i s-a interzis să mai lucreze ca gazetar, în Ungaria, vreme de trei ani. Oare să nu fie (și) acesta motivul pentru care el acceptă conducerea „**Patriei**”, în Bucovina, unde legile maghiare nu erau valabile, aici tronînd cele austriece. Să trecem peste rechizitoriul procurorului și să cităm doar cuvintele din finalul lui: „**Acuzatul încă este din familia lui Horia și Cloșca și Avram Iancu, vă rog deci din această cauză să enunțați asupra lui verdictul de vinovat**”. Să ne oprim însă la rechizitoriul-rechizitoriului făcut, cu strălucire, de acuzat, să ne desfătăm inima și mintea cu frazele pe care le extragem din cuvîntul de apărare al unui mare gazetar-patriot român. Mai întîi lămurește care este statutul său de gazetar la „**Dreptatea**” și „**Foia de duminică**”: „Baza activității mele este programul național de la 1881. **Deviza activității mele este solidaritatea națională!** (...) Steaua călăuzitoare a activității mele nu este dezbinarea neîmpăcaveră și desăvîrșită, ci înțelegerea popoarelor coroanei Sfîntului Ștefan, înțelegere bazată pe dreptate și încredere reciprocă. Aceste este scopul politic al activității mele (n.a.: Braniște accentuează pe mele, deoarece i se ceruse să vorbească în numele său și nu al P.N.R. sau al poporului român) (...) De asemeni cere îngăduință să răspundă procurorului Elek Gozsdu, pe larg, la fiecare falsă acuzație adusă: „Despre mine a vorbit domnul procuror doar atunci cînd mi-a făcut complimentul că aparțin familiei eroilor noștri naționali. Citez cu mulțămîntă acest compliment. Și ce-a spus mai departe domnul procuror? Ne-a insultat episcopii și episcopii, ne-a calomniat consistoarele, ne-a batjocorit limba și legea, a defăimat învățătorii și preoții noștri, a dejosit poporul nostru, a vorbit cu dispreț și în ton plin de ură despre întemnițării cauzei noastre naționale, **ne-a defăimat inteligența și cultura națională și ne-a insultat eroii naționali, tradițiunile noastre naționale** (...) Acum însă nici nu mă mai surprinde conținutul rechizitoriului, fiindcă văd din nou adeverită vechea maximă psihologică: **atunci cînd omul nu poate combate cu argumente, se apucă de armele calomniei și înjură cît îl ține gura!** (...) În tot timpul existenței sale (timp de 4 ani), ziarul „**Dreptatea**” a reprezentat (...) , gândirea, crezul și idealul național al Românilor din statul ungar. (...) fondatorii sunt nevoiți să sisteze – la finea anului 1897 – atât apariția „**Dreptății**”, cât și a ediției ei pentru popor „**Foia de Duminică**”.

În mesajul „**Către cititori**” din fruntea ultimului număr, mesajul care e opera lui Alexandru Mocioni, se face un aspru rechizitoriu al politicii maghiare, și al conducătorilor ei, cari punându-se „într-un contrast bizar” cu importanța chestiunii naționalității „încă și astăzi proclamă teoria”, că această chestiune vitală pentru Ungaria „**nu este decât numai opera unor agitatori de profesie**”. (...) „Niciodată – zic – în tot periodul acesta, drepturile și libertățile constituționale ale cetățenilor peste tot, iar ale românilor îndeosebi, n’au fost atât de fățiș desconsiderate, atât de

violent vătămate, ba chiar drepturi fundamentale constituționale, ca dreptul de reuniune și întrunire, n'au fost cu atâta necruțare confiscate – dar nici amărăciunea poporului român asupra acestei încătușeri politice, n'a fost așa de adâncă și generală, ca astăzi”.

Aceste deosebiri naționale, profunde și neîmpăcate, împiedecă consolidarea internă și dezvoltarea sănătoasă a statului, iar „în timpuri critice, grele, pot să devină fatale chiar pentru existența Ungariei” (...)

După încetarea apariției ziarului „Dreptatea” fruntașii bănățeni, partizani ai lui Alexandru Mocioni, înființează organul național „Drapelul” ce apărea de 3 ori pe săptămână la Lugoj. Pus sub conducerea distinsului publicist Dr. Valeriu Branisce, expulzat din Bucovina, unde între timp redactase ziarul național „Patria” din Cernăuți, „Drapelul” s'a bucurat, în tot timpul existenței sale de 16 ani (1902 – 1918) de sprijinul moral și material, al familiei Mocioni. Slujind marea cauză națională în spiritul intransigent și aristocratic al lui Alexandru Mocioni, deci cu toată cinstea, bărbăția și demnitatea și fără a luneca pe terenul demagogiei și al unei politici personale de rivalități și resentimente, - și acest ziar „Mocionist” a avut parte – bine înțeles – de persecuțiunile guvernului maghiar».

Stalian Vasilescu scria și despre activitatea lui Valeriu Braniste la ziarul politic și cultural „Patria” (1897-1900): «Activitatea de la „Patria” va fi dusă de Braniste, în bună măsură, în condiții de conspirație. Nefiind cetățean austriac, el nu va putea să-și treacă numele în dreptul funcției de director al gazetei, va trebui să se înscrie student la universitatea din Cernăuți ca să deruteze poliția care veșnic era pe urmele lui ... Va scrie și va conduce „Patria” și din sate moldovenești, unde se va refugia. Până la urmă, este expulzat din Bucovina. Ultimul număr al „Patriei” va apărea la 4 mai 1900. În articolul său de rămas-bun, Braniste se adresează astfel cititorilor săi: „Se împlinesc trei ani, de când noi, un grup de oameni tineri, am fondat acest ziar. Conduși de ideea de a așeza politica partidului nostru pe baze adevărat naționale, **am voit ceea ce trebuia să voiască fiecare român de bine**, anume a salva neamul românesc pe acest pământ al istoriei românești (...)

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2019-anul-tribunistilor-xx-144200.html>

The screenshot shows a web browser window with the URL www.tribuna.ro/stiri/cultura/2019-anul-tribunistilor-xx-144200.html. The page header includes the Tribuna logo and a navigation menu with categories: Eveniment, Actualitate, Stiri de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main content area displays the article title "2019-anul tribuniștilor (XX):" and the author's name "Marius HALMAGHI". The article is dated "27.05.2019 09:55" and has "100 vizualizari" and "0 comentarii".

În: Tribuna, 27 mai 2019